

Colleges van Burgemeester en Wethouders en
Gedeputeerde Staten

Onderwerp

circulaire Informatie voor derden: belang,
procedures en aanwijzingenbeleid

Sinds eind 2005 wordt het toetsingsbeleid inzake het overzicht Informatie voor derden (Iv3) door de toezichthouders uitgevoerd. Met dit beleid wordt beoogd de kwaliteit en tijdige aanlevering van Iv3 te bevorderen. In juli 2006 hebben het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Centraal Bureau voor de Statistiek met de toezichthouders gesproken over de resultaten, onduidelijkheden, wensen en de daaruit voortkomende acties.

Eén van de wensen was om de gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen met een circulaire te informeren over het belang en de toegevoegde waarde van Iv3 voor alle belanghebbenden en de verduidelijkte procedures ten aanzien van het toetsingsbeleid. Ik onderschrijf het belang van een circulaire op dit gebied mede gezien de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. In deze circulaire wordt het gehele palet van Iv3 beschreven.

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken voor uw inzet in de afgelopen periode. Uit de gesprekken met de toezichthouders en uit de resultaten van de plausibiliteitstoetsen van het CBS blijkt namelijk dat de tijdige aanlevering en kwaliteit van Iv3 over het algemeen zijn verbeterd. Het blijft echter van belang dat u alert blijft op de adequate aanlevering dan wel een verdere verbetering realiseert. Daarom zal het consequent toepassen van het toetsingsbeleid en de procedures, zoals in deze circulaire vastgelegd, noodzakelijk zijn.

Aan het belang van Iv3 voor externe partijen, maar ook aan de mogelijkheden van Iv3 voor de bedrijfsvoering van uw eigen organisatie wordt in deze circulaire aandacht besteed. Naast het belang van Iv3 en de toepassing van het toetsingsbeleid wordt in deze circulaire ook ingegaan op de verduidelijkte procedures, het EMU-saldo in de begroting en het beleid inzake de accountantsverklaring bij Iv3. Ten slotte wordt ingegaan op de – onvoldoende – kwaliteit van de verantwoordingen over functies. In de nabije toekomst zal voor deze verantwoordingen een kwaliteitsverbetering noodzakelijk zijn. Ik laat momenteel onderzoeken welke maatregelen van uw en rijkszijde daarbij passen.

Datum
26 januari 2007

Ons kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Inlichtingen
Jiska Nijenhuis
T (070) 426 8603
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 16

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Circulaire

2007-0000017277

Datum
28 januari 2007

Ops kenmerk
2007-000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Blad
2 van 16

Ik verzoek u om een afschrift van deze circulaire aan de besturen van
gemeenschappelijke regelingen te verstrekken, voor zover deze verbonden zijn
aan uw provincie of gemeente.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

J.W. Remkes

Iv3 in volle breedte

Inleiding

Voor provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen gelden met ingang van het begrotingsjaar 2004 nieuwe voorschriften voor de financiële verslaglegging. Diverse derden, met name de toezichthouders, het Rijk, het CBS en de Europese Unie, hebben elk behoefte aan bepaalde informatie. Sinds 1 januari 2004 rapporteren provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen daarom naast jaarlijkse begrotingsgegevens op kwartaal- en jaarbasis ook financiële realisatiegegevens aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Deze gegevenslevering is als Informatie voor derden (Iv3) vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Met ingang van het 2e kwartaal 2005 is op de Iv3-rapportages een toetsingsbeleid van toepassing. Dit Iv3-toetsingsbeleid is vastgesteld door de minister van BZK in de circulaire: *Iv3 toetsingsbeleid en begrotingsgegevens EMU*, van 19 juli 2005. Met dit beleid wordt beoogd de kwaliteit en tijdige aanlevering van Iv3 te bevorderen. In juli 2006 hebben BZK en CBS met de toezichthouders gesproken over de resultaten, onduidelijkheden, wensen en de daaruit voortkomende acties.

Vanuit de uitvoeringspraktijk is de wens geuit om alle betrokkenen via een circulaire te informeren over ontwikkelingen en vragen die sinds de circulaire van 19 juli 2005 op het terrein van de IV3 naar voren zijn gekomen. Het betreft onderwerpen als het belang en de toegevoegde waarde van Iv3 voor alle belanghebbenden, de verduidelijkte procedures ten aanzien van het toetsingsbeleid en toekomstige ontwikkelingen

De circulaire *Iv3 in volle breedte* is na overleg met het Adviesorgaan Informatie van Decentrale Overheden (AIDO) totstandgekomen.

De circulaire bevat de volgende onderdelen:

- belang van Iv3 per gebruiker
- verduidelijkte procedures
- vervolgtraject toetsingsbeleid
- overige onderwerpen

Belang van Iv3

In het BBV is voorgeschreven welke informatie provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen dienen aan te leveren (artikelen 71 tot en met 74). Ook is in het BBV opgenomen dat de functionele indeling (artikel 71) en de verdelingsmatrix (artikel 72) bij ministeriële regeling zijn geregeld. In hoofdlijnen houdt deze regeling in dat de baten en lasten van de financiële begroting geconverteerd dient te worden naar de functionele indeling en de jaarrekening en de kwartaalcijfers naar de verdelingsmatrix.

Deze matrices worden en kunnen door veel gebruikers voor verschillende doeleinden worden ingezet. Hieronder treft u daarvan een korte omschrijving aan.

Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies

Het is evident dat de provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen belang hebben bij goed toezicht, het voorkomen van een artikel 12-status ten laste van het gemeentefonds en een goede verdeling van het provincie- en gemeentefonds. Door kwalitatief goede informatie te verstrekken zorgt u dat de overheden deze taken adequaat kunnen uitvoeren. Maar Iv3 kan ook een rol spelen bij het opstellen van beleid voor de interne organisatie en vormt een extra mogelijkheid om inzicht te krijgen in de eigen financiële positie. Daarnaast is Iv3 een bruikbaar instrument bij onderzoek en benchmarking.

Het Rijk

Onder het Rijk vallen verschillende belanghebbenden, zoals:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Iv3 geeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) inzicht in onder andere de ontwikkeling van de eigen inkomsten van de lokale overheden. Daarnaast is het inzicht in baten en lasten van belang voor het onderhoud van het provincie- en het gemeentefonds. Deze fondsen worden kostengeoriënteerd verdeeld. Om scheefgroei te voorkomen wordt het verdeelsysteem jaarlijks onderhouden. Dit onderhoud gebeurt aan de hand van clusters. De cijfers voor de clusters worden door BZK berekend op basis van de functionele indeling van Iv3. Voorts wordt de IV3-informatie gebruikt bij de beoordeling van artikel 12 aanvragen.

Ministerie van Financiën

Iv3 verschaft het Ministerie van Financiën op kwartaal- en jaarbasis inzicht in de ontwikkelingen van het EMU-saldo en de EMU-schuld van de lokale overheden. Het EMU-saldo is sinds de toetreding van Nederland tot de Economische en Monetaire Unie (EMU) een belangrijke grootheid voor de overheidsfinanciën. Inzicht in de beheersing van het aandeel van de lokale overheden hierbij is dan ook van groot belang.

Datum
28 januari 2007

Omroep kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Blad
5 van 18

Toezichthouders

Gedeputeerde Staten en BZK als toezichthouder hebben tot taak te beoordelen of de begroting en jaarrekening van de lokale overheden sluiten. Iv3 is hiervoor relevant. Door de uniforme indeling van Iv3 kunnen toezichthouders ook zien of bepaalde baten of lasten boven- of beneden gemiddeld zijn, dan wel extreem afwijken van de algemene uitkering. Dat kan een indicatie geven over de (toekomstige) financiële situatie van de medeoverheid en op basis daarvan kan mede worden beoordeeld of preventief toezicht nodig is. Daarnaast biedt Iv3 ook de mogelijkheid gemeenten, op verzoek, te ondersteunen met een, tezamen met BZK uit te voeren, begrotingsscan.

CBS

Iv3 stelt Nederland in staat om te kunnen voldoen aan de verplichte informatievoorziening (financiële jaar- en kwartaalgegevens) over de decentrale overheden aan de Europese Unie. Het CBS fungeert hierbij als tussenschakel. Verder gebruikt het CBS Iv3 zelf voor het publiceren van statistische informatie op het gebied van de financiën van de medeoverheden.

Onderzoek

Iv3 vormt een informatiebron voor onderzoek op het terrein van de openbare financiën en bestuurskunde.

Verduidelijkte procedures

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de procedures bij de toepassing van het Iv3-toetsingsbeleid beschreven. De procedures zijn op verschillende punten verduidelijkt, omdat in de afgelopen periode bleek dat er sprake was van misverstanden en onduidelijkheden over de taakverdeling tussen toezichthouder en CBS en over de aanlevertermijnen voor gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Het hoofdstuk start met een samenvatting. Daarna volgt de toelichting.

Ten behoeve van dit beleid past het CBS op de kwartaal- en jaarrapportages van iedere berichtgever de vijf consistentietoetsen toe. Deze toetsen zijn destijds door BZK, CBS en Financiën opgesteld. De toetsen over de aangeleverde gegevens zijn vooral gericht op de interne consistentie binnen de economische categorieën (volgens de regels van het dubbelboekhoudsysteem). Het doel hiervan is om een zo betrouwbaar mogelijke raming van het EMU-saldo te verkrijgen. Dit betekent echter dat de toetsen geen beeld geven van de volledigheid van de informatie. Immers, als een dienstonderdeel van een gemeente (bijvoorbeeld een bestuurscommissie voor het onderwijs) (nog) niet is opgenomen in de (geconsolideerde) gegevens, kan wel sprake zijn van consistentie in de cijfers maar niet van volledigheid. Ook het juiste gebruik van de categorieën wordt door de toetsen niet gecontroleerd. Omdat de toetsen zijn gericht op de economische categorieën geven ze bovendien geen inzicht in de kwaliteit van het boeken op functies, clusters en balansposten. Wel is de verwachting dat voldoende als eindoordeel op het toetsingsbeleid een positief effect heeft op deze boekingen. In het najaar van 2006 wordt onderzocht of en zo ja op welke wijze de registratie naar functies/clusters verbeterd dient te worden (zie de paragraaf 'onderzoek in najaar' op pagina 11).

Samenvatting van procedures

- Uitstel van tijdige levering en/of levering van kwalitatief goede gegevens aan het CBS wordt in uitzonderlijke gevallen voor een bepaalde termijn toegekend door de toezichthouder, in de vorm van maatwerk per berichtgever. Deze gemeenten, provincies of gemeenschappelijke regelingen dienen schriftelijk om uitstel te verzoeken. Verstrekte uitzonderingen worden vervolgens door de toezichthouder schriftelijk (per brief) vastgelegd en gecommuniceerd met de betreffende gemeente / provincie / gemeenschappelijke regeling en het CBS. Voorbeelden van uitzonderlijke gevallen zijn een herindeling of de aanschaf van een compleet nieuw financieel systeem. Voorbeelden, die geen reden voor het verlenen van uitstel zijn, zijn verlof van medewerkers, vacatures of een lage prioriteit. Gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen dienen gelijktijdig met het verzoek om uitstel een plan van aanpak bij de toezichthouder aan te

leveren, waarin wordt aangegeven wanneer en op welke wijze de gevraagde uitzonderingspositie wordt beëindigd.

- De eerste (tijdige) levering is leidend voor het lv3-toetsingsbeleid. Een herziene levering kan binnen 7 dagen na eerste levering, voor zover de reguliere aanlevertermijn (1 maand na afloop van het kwartaal) nog niet is verstreken, voor toetsing door het CBS worden aangeleverd.
- Het CBS rapporteert vanaf het tweede kwartaal 2006 binnen 10 weken na de verslagperiode de uitkomsten van zowel het kwaliteitsoordeel als de tijdigheid aan de toezichthouder. Indien de kwartaalrapportage na 2 maanden nog niet door het CBS is ontvangen, dan resulteert dit in een onvoldoende voor tijdigheid én kwaliteit. De toezichthouder verstrekt vervolgens conform het toetsingsbeleid **aanwijzingen, ernstige waarschuwingen en waarschuwingen**. Afwijkingen kunnen alleen als er uitstel is verleend.
- Naast het verstrekken van **aanwijzingen, ernstige waarschuwingen en waarschuwingen** worden berichtgevers waarvan de kwaliteit en/of tijdigheid niet voldoende is, **benaderd door de toezichthouder**. In overleg met de toezichthouder worden concrete afspraken gemaakt. Enerzijds kan dit een toezegging zijn dat de volgende verslagperiode een verbetering laat zien, anderzijds kan de toezichthouder verzoeken om een probleemanalyse uit te voeren en een plan van aanpak inclusief mijlpalen en termijnen op te stellen. De voortgang van dit plan van aanpak en/of afspraken wordt nauwlettend gevolgd door de toezichthouder aan de hand van de ontwikkeling van het toetsoordeel en het behalen van de mijlpalen en/of afspraken. De toezichthouder stuurt BZK en het CBS afschriften van de probleemanalyse en het plan van aanpak.

Uitvoering van het lv3-toetsingsbeleid: procedures

Het toetsingsbeleid bepaalt dat de toezichthouder ingrijpt indien de kwaliteit en/of de tijdigheid van de lv3-aanleveringen aan het CBS twee opeenvolgende kwartalen niet voldoende is. Gevolg is dat de decentrale overheden een waarschuwing, ernstige waarschuwing of aanwijzing van de toezichthouder ontvangen al naar gelang de ernst van de fouten.

De kwaliteit van de aangeleverde gegevens wordt getoetst op basis van door het CBS opgestelde kwaliteitseisen, die vorm gegeven zijn in vijf consistentietoetsen. **Transparantie staat voorop en daarom heeft het CBS de kwaliteitseisen openbaar gemaakt**. De consistentietoetsen vormen een onderdeel van de modelvragenlijst die op de Kredoweb-site van het CBS staat. De berichtgevers kunnen dus al bij de invulling van de vragenlijst het eindoordeel op grond van de toetsen bekijken. **Voor alle gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen die binnen 2 maanden na beëindiging van het kwartaal aan het CBS rapporteren, geldt dat het CBS de consistentietoetsen toepast**. Berichtgevers die later, of niet, rapporteren krijgen zonder meer een 'onvoldoende' voor de kwaliteit (en natuurlijk ook voor de tijdigheid) toegekend.

Datum
26 januari 2007

Ops kenmerk
2007-000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Blad
8 van 16

Het CBS stelt na ontvangst van de gegevens een kwaliteitsrapportage op en stuurt deze naar de berichtgever. In deze rapportage zijn ook de resultaten vermeld van de vijf consistentietoetsen. Hierdoor zijn de berichtgevers vroegtijdig op de hoogte van het eindoordeel van de toetsen met betrekking tot de kwaliteit van de aangeleverde gegevens. Met ingang van het 2^e kwartaal 2006 verstrekt het CBS (weer) afschriften van deze kwaliteitsrapportages – indien gewenst – aan de toezichthouders.

Het CBS rapporteert binnen tien weken na de verslagperiode de resultaten van de consistentietoetsen en de tijdigheid van de respons aan de toezichthouder. Het CBS zal de toezichthouders echter – voor zover mogelijk – eerder informeren over berichtgevers die op grond van de toetsen een aanwijzing dienen te krijgen.

Het toetsingsbeleid heeft tot op heden 2 toetsmomenten gekend: het gecombineerde 2e en 3e kwartaal van 2005 en het gecombineerde 3e en 4e kwartaal van 2005. Naar aanleiding van deze twee toetsmomenten is het toetsingsbeleid recentelijk in een overleg van het Vakberaad geëvalueerd. Uit deze evaluatie is naar voren gekomen dat er onduidelijkheden bestaan over de taakverdeling, verantwoordelijkheden en procedures op drie terreinen:

1. Verlening van uitstel voor het aanleveren van Iv3-rapportages.
2. Behandeling van verbeterde aanleveringen of telefonisch doorgegeven verbeteringen.
3. Procesgang probleemanalyses en plannen van aanpak.

1. Verlening van uitstel voor het aanleveren van Iv3-rapportage;

Het CBS verleent geen uitstel voor de aanlevering van de Iv3-rapportages. Indien gemeenten, provincies of gemeenschappelijke regelingen in aanmerking willen komen voor uitstel, dient men dit schriftelijk aan te vragen bij de betrokken toezichthouder. Het verstrekken van uitstel vergt maatwerk per berichtgever. Het besluit wordt met duidelijke afspraken schriftelijk vastgelegd. Het CBS ontvangt van de toezichthouder een afschrift van deze besluitvorming. Bij de terugkoppeling van de resultaten van de vijf toetsen aan zowel de individuele berichtgevers als de toezichthouder houdt het CBS geen rekening met de afspraken op grond van de plannen van aanpak. De door het CBS vermelde (eind)oordelen zijn dus strikt gebaseerd op de vastgestelde consistentietoetsen en de oorspronkelijke afspraken over tijdigheid. Dit ten behoeve van een heldere taakafbakening tussen het CBS en de toezichthouder. In de uitvoering van het Iv3-toetsingsbeleid zal de toezichthouder vervolgens de gemaakte afspraken met de berichtgevers op grond van de plannen van aanpak in de beschouwing meenemen en monitoren.

2. *Behandeling van verbeterde aanleveringen of telefonisch doorgegeven verbeteringen*

De eerder genoemde vijf consistentietoetsen worden door het CBS in principe toegepast op de oorspronkelijke (eerste) aanlevering door gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Indien een berichtgever binnen 7 dagen na de eerste levering, maar wel voor de deadline van de inzendtermijn, een verbeterd bestand opstuurt, zal dit verbeterde bestand worden gebruikt voor de consistentietoetsen. Om praktische redenen is het voor het CBS niet mogelijk om na het moment van de deadline met vervolgleveringen rekening te houden.

Het is mogelijk dat door het CBS of de betrokken berichtgever tijdens de analyse van de gegevens telefonisch contact gezocht wordt met de betrokken berichtgever respectievelijk het CBS over onduidelijkheden in de gegevens. De uitkomsten van deze (telefonische) contacten worden gebruikt om de kwaliteit van de landelijke gegevens te verbeteren. Ze worden echter niet meegenomen in de vaststelling van het kwaliteitsoordeel over de betreffende gegevens van die berichtgever. Het kwaliteitsoordeel blijft dus gebaseerd op de oorspronkelijk aangeleverde gegevens. Voor de berichtgever zijn de opmerkingen dan ook vooral bedoeld om de kwaliteit van de gegevens in de vervolgkwartalen te verbeteren.

3. *Procesgang probleemanalyses en plannen van aanpak*

Het CBS rapporteert binnen tien weken aan de toezichthouder en BZK de resultaten van de consistentietoetsen en tijdigheid. Op basis van deze gegevens verstrekt de toezichthouder richting gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling een waarschuwing, ernstige waarschuwing of aanwijzing conform het toetsingsbeleid. Redenen voor uitzonderingen kunnen zijn grootschalige reorganisaties of de herindeling van gemeenten.

Naast het verstrekken van een aanwijzing of (ernstige) waarschuwing zal de toezichthouder, indien de gegevens van een berichtgever kwalitatief nog niet voldoende zijn of onvoldoende zijn geworden, contact opnemen met de berichtgever. In overleg met de toezichthouder worden concrete afspraken gemaakt. Enerzijds kan dit een toezegging zijn dat de volgende verslagperiode een verbetering laat zien, anderzijds kan de toezichthouder verzoeken om een probleemanalyse uit te voeren en een plan van aanpak op te stellen. Het onderscheid tussen incidentele problemen (bijvoorbeeld ziekte) en structurele problemen speelt hierbij een rol. Het plan van aanpak dient zo concreet mogelijk te beschrijven hoe de berichtgever binnen zo kort mogelijke termijn de kwaliteit en/of tijdigheid van de Iv3-rapportages gaat verbeteren. BZK en het CBS ontvangen van de toezichthouder afschriften van de probleemanalyses en de plannen van aanpak. BZK als fondsbeheerder en CBS maken dus geen

Datum
26 januari 2007

Ons kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Blad
10 van 16

afspraken met afzonderlijke gemeenten en provincies over individuele problemen.

De voortgang van de genoemde plannen van aanpak wordt nauwlettend gevolgd door de toezichthouder. Op basis van de voortgang beoordeelt de toezichthouder of de gestelde doelen nog binnen bereik liggen of dat er eventuele vervolgstappen ondernomen worden. Zoals hiervoor al vermeld houdt het CBS geen rekening met de afspraken op grond van de plannen van aanpak bij de terugkoppeling van de resultaten van de vijf toetsen. De door het CBS vermelde (eind)oordelen zijn dus strikt gebaseerd op de vastgestelde consistentietoetsen en de oorspronkelijke afspraken over tijdigheid.

Vervoltraject toetsingsbeleid

Geen structurele problemen

De gesprekken tussen CBS/BZK en de toezichthouders hadden mede ten doel om de aard van de problemen te inventariseren. Er blijkt voor het aspect kwaliteit geen sprake te zijn van algemene structurele problemen. Daarom kunnen alle gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vanaf het tweede kwartaal 2006 in beginsel voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen op het gebied van consistentie.

Voor het aspect tijdigheid geldt als enig frequent terugkomend probleem, de aanlevering van Iv3 over het 4^e kwartaal. Een mogelijke oorzaak is dat de lokale overheden een zo compleet mogelijk beeld willen verstrekken over het vierde kwartaal, hetgeen moeilijk te realiseren is, omdat in dezelfde periode de jaarrekeningcyclus veel tijd en aandacht vraagt. Om aan het tijdigheidprobleem over de aanlevering van Iv3 over het 4^e kwartaal tegemoet te komen, is besloten dat de inzending bij voorkeur voor 1 februari dient plaats te vinden, doch uiterlijk vóór 15 februari.

Hoe nu verder met het toetsingsbeleid?

Bijna alle gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies hebben aangegeven vanaf het eerste of tweede kwartaal 2006 te kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen op het gebied van consistentie. Er zijn dus geen structurele problemen. Daarom kan vanaf het 2^e kwartaal 2006 (dus op basis van de resultaten over het 1^e en 2^e kwartaal 2006) het toetsingsbeleid weer worden uitgevoerd. Dit betekent een nieuwe start; eerdere aanwijzingen of (ernstige) waarschuwingen worden niet in ogenschouw genomen voor het bepalen van de soort maatregel (aanwijzing, ernstige waarschuwing, waarschuwing of op kosten van de gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verbetermaatregelen treffen).

In onderstaande tabellen zijn opgenomen op welk moment welke maatregel (aanwijzing, ernstige waarschuwing of waarschuwing) door een toezichthouder wordt ingezet. Daarbij worden steeds twee opeenvolgende kwartalen in het oordeel betrokken.

Datum
26 januari 2007

Ons kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Kwaliteitsresultaten en -acties

Blad
12 van 16

Rapportage eindoordeel toets CBS/toezichthouder kwartaal y-1 jaar x	Rapportage eindoordeel toets CBS/toezichthouder kwartaal y jaar x	Te ondernemen actie door toezichthouder
Voldoende	Voldoende	Geen
Voldoende	Twijfelachtig	Waarschuwing
Voldoende	Onvoldoende	Ernstige waarschuwing
Twijfelachtig	Voldoende	Geen
Twijfelachtig	Twijfelachtig	Waarschuwing
Twijfelachtig	Onvoldoende	Ernstige waarschuwing
Onvoldoende	Voldoende	Geen
Onvoldoende	Twijfelachtig	Waarschuwing
Onvoldoende	Onvoldoende	Aanwijzing

Tijdigheidsresultaten en -eisen

Rapportage tijdige inzending kwartaal y-1 jaar x	Rapportage tijdige inzending kwartaal y jaar x	Te ondernemen actie door toezichthouder
+	+	Geen
+	-	Waarschuwing
-	+	Geen
-	-	Aanwijzing

Overige onderwerpen

Onderzoek in winter 2006/2007: kwaliteit verantwoording naar functies

Het lv3-toetsingsbeleid is gericht op de interne consistentie van de economische categorieën. Dit betekent echter dat de toetsen geen beeld geven van onder andere de kwaliteit van het verantwoorden op functies en clusters. Uit diverse bronnen (accountantsrapporten bij lv3-verantwoordingen en bevindingen van CBS, BZK en onderzoekers) blijkt echter dat niet zonder meer gesteund kan worden op deze functies. Daardoor is regelmatig uitgebreid nader onderzoek nodig voor bijvoorbeeld het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds. Om lv3 breder en intensiever in te kunnen zetten, wordt deze winter onderzocht op welke wijze de registratie naar functies en clusters verbeterd kan en dient te worden. Te denken valt aan maatregelen als het uitbreiden van de helpdeskfunctie, het intensiveren van de interne controles binnen gemeenten, het invoeren van een productenmatrix (in plaats van een verdelingsmatrix over functies) en het verduidelijken van de lv3-voorschriften. Dit onderzoek vindt plaats op basis van onder meer gesprekken met gemeenten, de ervaringen van BZK en CBS en de accountantsrapporten over lv3-rapportages.

Op basis van de adviezen uit het onderzoeksrapport bepaalt BZK na overleg met de andere gebruikers in het voorjaar van 2007 welke maatregelen noodzakelijk zijn en hoe daaraan uitvoering wordt gegeven.

Accountantsverklaring bij lv3

In artikel 72 lid 5 van het BBV is bepaald dat bij de conversietabel en verdelingsinformatie over de productenrealisatie betreffende het begrotingsjaar 2004 een accountantsverklaring wordt gevraagd. Bij belangrijke wijzigingen in de administratie kan de minister van BZK onderscheidenlijk gedeputeerde staten een accountantsverklaring aan gedeputeerde staten onderscheidenlijk het college vragen. In het eerste lid staan benoemd de conversietabel en verdelingsinformatie over productenrealisatie.

Een belangrijke wijziging in de administratie is een wijziging waardoor de relatie tussen de basisadministratie en de lv3-administratie (excel/xbrl) structureel verandert. Onder de basisadministratie (veelal: het financiële systeem) verstaan we de administratie die de lv3-administratie van de benodigde informatie voorziet. Met structureel wordt bedoeld dat het systeem van het 'voeden' van de lv3-administratie wijzigt, bijvoorbeeld door een nieuw financieel systeem of de overstap van excel naar xbrl. Het gaat dus niet om het toevoegen of verwijderen van één of enkele indicatoren.

Datum
28 januari 2007

Ons kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBS

Blad
14 van 18

Indien een belangrijke wijziging van toepassing is, dient u de toezichthouder daarvan op de hoogte te stellen. De toezichthouder zal u normaliter verzoeken om een onderzoek conform artikel 72, lid 5, van het BBV in te stellen. Slechts in uitzonderingsgevallen zal de toezichthouder afwijken van dit standpunt. Hiervoor zijn geen algemene criteria te geven. De accountantsverklaring geeft de toezichthouder de borging dat het systeem van het genereren van lv3 adequaat is.

EMU

In 2004 is een bestuurlijk akkoord afgesloten met VNG, IPO en UvW om het EMU-saldo van de lokale overheid te beheersen. Inmiddels zijn de afspraken passief geworden, omdat het EMU-saldo uit de gevarenzone is. Dat betekent niet dat een dergelijke situatie zich nooit meer kan voordoen. In het bestuurlijk akkoord is daarom tevens afgesproken om bij de evaluatie van de normeringssystematiek een structureel systeem te ontwikkelen. Dit moet voorkomen dat in de toekomst ad-hoc maatregelen moeten worden getroffen. Om de bewustwording rond het begrip EMU-saldo verder te vergroten – met name in slechte tijden – dienen gemeenten het saldo op te nemen in hun begroting. Voor het Rijk is deze ramingsinformatie ten behoeve van het begrotingsproces ook erg belangrijk. In de evaluatie van de normeringssystematiek is het bestuurlijk akkoord geëvalueerd (zie www.minfin.nl). Onder andere is afgesproken dat de plicht om het EMU-saldo in de begrotingsstukken op te nemen, ook vastgelegd zal worden in het BBV. De wijziging van het BBV is naar verwachting medio 2007 gerealiseerd. Bijgevoegd treft u de geactualiseerde tabel aan waarmee u op hoofdlijnen een omrekening kan maken van het exploitatiesaldo naar het EMU-saldo.

Datum
26 januari 2007

Ors kenmerk
2007-0000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBB

Blad
15 van 16

		2006	2007	2008
		Realisatie 2006 incl. raming	Begroting 2007	Meerjaren- raming be- groting 2007
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)			
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie			
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie			
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd			
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
a	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)			
b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa op exploitatie			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie:			
a	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
b	Op de exploitatie verantwoorde boekwinst op verkoop grond			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo				

Datum
26 januari 2007

Ons kenmerk
2007-000017277

Onderdeel
DGKB/BFO/FOBS

Blad
16 van 16

Vragen en opmerkingen

Vragen en opmerkingen over de circulaire *Iv3 in volle breedte* kunt u elektronisch richten aan postbus3BV@minbzk.nl of kredo@cbs.nl.

Natuurlijk kunt u bij vragen over de inzendingen van Iv3-rapportages een beroep blijven doen op de helpdesk van het CBS ten aanzien van Iv3 (www.cbs.nl/kredo en 070-3374708).

